

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně senátu JUDr. Markéty Wildové a soudkyně JUDr. Blanky Bendové a Mgr. Kateřiny Sedlákové ve věci

žalobce: **Karel L.**, narozený xxx,
bytem xxx, xxx
zastoupený JUDr. Františkem Hrudkou ml. advokátem
sídlem Vodičkova 30, Praha 1

proti
žalovaným: **1/ IN-EXPO GROUP s.r.o.** IČO 25647334
sídlem Zlatnická 6/1128, Praha 1
2/Jezdecká společnost Císařský ostrov IČO 26549981
sídlem Zlatnická 6/1128, Praha 1
oba zastoupeni JUDr. Petrem Tomanem
advokátem sídlem Trojanova 12, Praha 2

o 493 239 Kč Kč s příslušenstvím,

k odvolání žalobce i 2. žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 19. září 2018, č. j. 20 C 272/2014-176,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se v zamítavém výroku o věci samé ve vztahu k 1. žalovanému (výrok I) **potvrzuje**, ve výroku o náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi žalobcem a 1. žalovaným (výrok II) **se mění** tak, že výše náhrady nákladů řízení činí 77 682 Kč, jinak se v tomto výroku **potvrzuje**, ve výrocích III a IV **se zrušuje** a v tomto rozsahu se věc vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II. II. Žalobce je povinen zaplatit 1. žalovanému na náhradu nákladů odvolacího řízení částku 10 333,40 Kč do tří od právní moci rozsudku k rukám jeho advokáta.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud I. stupně zamítl žalobu se žádostí, aby 1. žalovaný zaplatil žalobci společně a nerozdílně s 2. žalovanou 493 239 Kč s příslušenstvím (ad I), uložil žalobci povinnost zaplatit 1. žalovanému na náhradu nákladů řízení 100 613,92 Kč do tří dnů od právní moci

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Abrahámová.

rozsudku k rukám jeho advokáta (ad II), vyslovil, že základ žalobního nároku je z 50 % opodstatněn proti 2. žalované (ad III) s tím, že o výši jednotlivých nároků a o nákladech řízení bude rozhodnuto rozsudkem konečným (ad IV).

2. Rozhodl v řízení, v němž se žalobce domáhal po žalovaných náhrady škody s tvrzením, že 17. 6. 2012 se účastnil jako divák oblastního mistrovství České jezdecké federace Praha ve skocích dětí, juniorů, ml. jezdců, seniorů a družstev pro rok 2012 – 61 6 A 1, pořádaného 2. žalovanou ve sportovním areálu v Praze na Císařském ostrově vlastněném 1. žalovaným. V průběhu soutěže č. 7 – skoková soutěž stupně S ** utrpěl žalobce v prostorách jezdeckého areálu vážný úraz a to komplikovanou zlomeninu bérce. Nacházel se v prostoru přístřešku před halou vedle opracoviště na pozemku parc. č. 1904/5 v k. ú. Bubeneč a byl pokopán koněm L. jezdkyňe Nikoly K. V průběhu závodní jízdy (při rozeskakování) kůň na kolbišti shodil jezdkyňi, utekl z kolbiště přes nezajištěný vchod, uklouzl po přechodu na betonovou plochu před halou, spadl před přístřeškem, u kterého se nacházel žalobce a snažil se vstát. Oba žalovaní byli povinni se řídit jednak preventivním ustanovením § 415 zák. č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, dále jen „obč. zák.“ a jednak závaznými pravidly České jezdecké federace, upravujícími pravidla vztahující se na oficiální jezdecké závody pořádané v České republice. Podle ustanovení kapitoly II čl. 201 Pravidel České jezdecké federace pro rok 2012 označeného jako „Kolbiště, opracoviště a skoky na pracovišti“, musí být kolbiště ohrazeno. Během soutěže, kdy je v prostoru kolbiště kůň, musí být všechny východy kolbiště fyzicky uzavřeny. V národních soutěžích může být u vjezdu do kolbiště místo závory použita vhodná zábrana (například z bezpečně postavené překážky). Kůň v průběhu soutěžní jízdy mohl volně vyběhnout bez jakéhokoli omezení pohybu ven z kolbiště, což při rychlosti koně vedlo k jeho podklouznutí, pádu a zranění žalobce. Vedle kolbiště, tedy prostoru, kde jsou rozestavěny překážky a koně s jezdci absolvují závodní jízdu, se v prostoru mezi kolbištěm a halou nacházelo opracoviště, tedy prostor užívaný pro přípravu koní a jezdců před závodní jízdou a rovněž určený pro koně a jezdce po závodní jízdě. Tento prostor nebyl žalovanými nijak ohrazen. Rovněž nebyl určen prostor vymezený pro soutěžící a jejich doprovod a prostor pro diváky, aby byla zajištěna bezpečnost. V předmětném prostoru se nenacházela ani pořadatelská služba. Žalobce žádal náhradu škody za utrpěnou komplikovanou zlomeninu bérce levé dolní končetiny (bolestné, ztížení společenského uplatnění a ztrátu na výdělku po dobu pracovní neschopnosti).
3. Prvý žalovaný jako vlastník jezdeckého areálu v Praze 7, Císařském ostrově navrhl zamítnutí žaloby, neboť s pořádáním jezdeckých závodů, tj. s přípravou, organizací, zabezpečením závodního areálu a jeho technických a personálních zajištěním nemá nic společného.
4. Druhá žalovaná navrhla zamítnutí žaloby, namítla, že žalobce je v oblasti koní a jezdeckého sportu dlouhodobě aktivní. Kůň po pádu jezdkyňe opustil kolbiště, směřoval k hale. Zde došlo ke střetu s žalobcem, který se jej snažil zastavit a odchytit. Kůň se jeho pohybu lekl, uklouzl a při pádu a následném pohybu došlo ke zranění. Útěku koně z kolbiště nezabránilo ani ohrazení kolbiště, ani překážka umístěná ve vchodu, 2. žalovaná neporušila žádnou povinnost.
5. Žalovaní namítli spoluodpovědnost žalobce na vzniklé škodě, neboť i on je povinen jednat tak, aby mu nevznikla škoda. Žalobce se přiblížil ke koni ve snaze jej odchytit a ten mu způsobil zranění. Kůň během závodu neopustil prostor jemu vyhrazený, tedy prostor kolbiště, opracoviště a cestu mezi nimi. Žalobce vstoupil do prostoru, kde se koně pohybovali a následně do cesty koně, kterého se snažil odchytit. Příčinou vzniku zranění je chování jezdkyňe, která neovládla svého koně a nechala jej uprchnout a chování žalobce, který se rozhodl koně chytit.
6. Soud I. stupně zjistil následující skutkový stav věci. Prvý žalovaný je vlastníkem pozemku parc. č. 1904/5 v k. ú. Bubeneč, obec Praha, zapsaném na LV 2479. Žalobce je členem České jezdecké federace (dále i jen „ČJF“) od roku 2001, do 17. 6. 2012 licence jezdecká, v letech 2003 až 2012 evidováno 43 závodů v disciplíně skoky – nejvyšší obtížnost S ** (130 cm). Ve dnech 16 - 17. 6. 2012 se konalo oblastní mistrovství ČJF Praha ve skocích dětí, juniorů, mladších jezdců, seniorů

a družstev pro rok 2012 – 616 A 1, pořadatelem byla Jezdecká společnost Císařský ostrov – MA 0126. Jako hlavní rozhodčí na tomto mistrovství působily Markéta Š., členové Magdalena F., Jana F., Irena H., Ing. arch. Anežka T.. Na čísle 12 výsledkové listiny je uvedena Nikola K., kůň L. s poznámkou „pád koně, jezdců nebo obou“. Jezdecké skokové závody upravovala Skoková pravidla České jezdecké federace, pravidla ČJF 2012 (zástupci účastníků učinili nespornou skutečnost, že tato pravidla platila i v roce 2011), dále jen „Pravidla“. Podle článku 201 Pravidel – „Kolbiště a opracoviště“ musí být kolbiště ohrazeno. Během soutěže, kdy je v prostoru kolbiště kůň, musí být všechny vchody a východy kolbiště fyzicky uzavřeny. V halách musí mít kolbiště minimální velikost 1 200 m² s minimální délkou krátké strany 20 m. Otevřená kolbiště musí mít minimální velikost 1 000 m² s minimální délkou krátké strany 50 m, výjimku z tohoto pravidla může povolit jen skoková komise FEI. V národních soutěžích může být u vjezdu do kolbiště místo závory použita vhodná zábrana (například z bezpečně postavené překážky). Žalobce byl dne 17. 6. 2012 přivezen do Nemocnice xxx xxx poté, co mu kůň prošlápl bérec, přijat k ošetření zlomeniny levého bérce. CD záznam ze dne 17. 6. 2012 zachycuje průběh jízdy Nikoly H. a pád z koně.

7. Soud I. stupně provedl důkaz výpověďmi svědků, přičemž svědci Magdalena F., Jirí F. a Jana F. samotnou událost, střet žalobce s koněm neviděli. Z výpovědi svědkyně Ireny H. vzal soud I. stupně za prokázané, že byla stevardem na opracovišti, nevěděla, kde žalobce stál, z její výpovědi se podává, že u překážky musí být ulička, pak teprve skok. Výpovědi svědkyně Michaely D. bylo prokázáno, že celou událost viděla z věže rozhodčích, 25 až 30 metrů od místa, kde k události došlo. Kůň po pádu jezdkyne utekl z kolbiště směrem k opracovišti, kde se žalobce nacházel. Bylo prokázáno, že kůň uklouzl na prostoru mezi halou a kolbištěm, kde byla tvrdá dlažba. Jednatel 1. žalovaného Ing. M. detailně událost neviděl. Z výpovědi svědkyně Markéty Š. bylo zjištěno, že byla hlavní rozhodčí závodu, pád jezdkyne viděla. Ani pravidla federace neurčují, že v místě opracoviště má být pořadatel. Kolbiště bylo uzavřeno a opracoviště ohrazeno, protože bylo v hale. Nikdo nekontroluje, kdo se může nacházet na opracovišti a kolbišti. Svědkyně Markéta Š. uvedla, že žalobce udělal pár kroků vpřed, zvedl ruce a v ten okamžik kůň podklouzl a zadní nohou ho kopl do nohy. Tvzení svědkyně Markéty Š. však nebylo potvrzeno výpověďmi ostatních slyšených svědků a to především výpovědi svědka Jakuba Š., který neviděl, že by žalobce mával rukama. Z výpovědi svědka Jakuba Š. bylo zjištěno, že vchod a východ z parkuru do opracoviště nebyl zabezpečen, prostor mezi opracovištěm a kolbištěm nebyl oplocen plotem. Venkovní plocha byla používána jako opracoviště, jinak by tam nemohl být ani on, na závodech byl aktivním účastníkem. Rovněž svědkyně Nikola H. vypověděla, že zde nebyla překážka do jednoho směru, ani žádná obsluha. Na ostatních závodistištích je opracoviště vždy oploceno a Praha je výjimkou v tom, že zde opracoviště není vůbec oplocené. Rovněž uvedla, že kolbiště nebylo nijak uzavřeno. Výpovědi svědkyně Nikoly H. a Jakuba Š. považoval prvostupňový soud za věrohodné, objektivní, neboť tyto dva svědci nejsou v žádném vztahu k 2. žalované. Jedná se o jezdce, kteří se závodu účastnili. Oba se shodně vyjádřili k otázce zabezpečení kolbiště a opracoviště. Výpovědi ostatních svědků je nutno hodnotit v kontextu s tím, že se jedná buď o rozhodčí České jezdecké federace, nebo o osoby mající vztah k 2. žalované.
8. Soud I. stupně po citaci ust. § 415 a § 420 obč. zák. uzavřel, že za škodu způsobenou žalobci 1. žalovaný neodpovídá. Na specifika předmětného závodu se vztahují pravidla České jezdecké federace, které podrobně upravují postup při pořádání jezdeckých – skokových závodů. S ohledem na ust. § 420 obč. zák. nelze dovodit odpovědnost 1. žalovaného za vzniklou škodu, 1. žalovaný jako vlastník areálu toliko 2. žalované areál pronajímá.
9. Ve vztahu k 2. žalované bylo rozhodnuto tzv. mezitímním rozsudkem (§ 152 odst. 2 zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, dále jen „o. s. ř.“). Prvostupňový soud uzavřel, že na způsobené škodě se podílí žalobce a 2. žalovaná, a to každý z 50%. Žalobce si především nepočínal v souladu s ust. § 415 obč. zák., neboť se v době, kdy byl koněm zraněn, nalézal v prostoru přístřešku před halou vedle opracoviště. Žalobce je členem České jezdecké federace,

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Abrahámová.

má jezdeckou licenci a z výpovědí svědků vyplynulo, že na tomto místě neměl být, nebyl trenérem ani majitelem koně, který se závodů zúčastnil. Žalobci muselo být známo, že by se neměl nacházet v místě opracoviště. Bylo zjištěno, že pro diváky byly vyhrazeny tribuny, žalobce dovozoval, že prostor opracoviště nebyl žalovanými nijak ohrazen. Nebyl určen prostor vymezený pro soutěžící a jejich doprovod a samostatný prostor pro diváky. Tato zjištění by byla významná pro posouzení plné odpovědnosti 2. žalované, pokud by žalobce nebyl v postavení osoby, která není seznámena s praxí a prováděním jezdeckých závodů. Podle názoru prvostupňového soudu se žalobce podílí na vzniklé škodě v míře odpovídající 50%. Druhá žalovaná si nepočínala v souladu s ust. § 415 obč. zák. tak, aby nedošlo k případným škodám, nepostupovala ani podle skokových pravidel vydaných Českou jezdeckou federací, pokud jde o zabezpečení kolbiště a opracoviště. Soud I. stupně neshledal důvodnou námitku žalovaných, že za vzniklou škodu odpovídá jezdčyně, která z koně spadla. Vzhledem k tomu, že se celá událost stala při závodech pořádaných 2. žalovanou, není odpovědnost jezdčyně na místě, neboť ve vztahu k ní nebylo tvrzeno a nebylo ani prokázáno porušení právní povinnosti. O náhradě nákladů ve vztahu mezi žalobcem a 1. žalovaným rozhodl dle ust. § 142 odst. 1 zák. č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, dál jen „o. s. ř.“.

10. Proti rozsudku soudu I. stupně brojil žalobce odvoláním, a to toliko proti výroku I, II z důvodu uvedených v ust. § 205 odst. 2 písm. b/, e/, g/ o. s. ř. Žalobce je toho názoru, že za škodu odpovídá též 1. žalovaný. Prvý žalovaný je personálně propojen s 2. žalovanou, a to osobou Ing. Jaroslava M., vlastníka a jednatele 1. žalovaného. Obrazovými záznamy bylo prokázáno, že se Ing. M., jako zástupce vlastníka jezdeckého areálu, podílel na pořádání jezdeckých soutěží. Jako jednatel společnosti 1. žalovaného si musel být vědom všech skutečností a okolností, za kterých byly závody uspořádány, musel si tak být vědom toho, že nejsou splněna základní bezpečnostní opatření. Nadto přes pouhá tvrzení nebylo v řízení prokázáno, že by 2. žalovaná měla jezdecký areál ke konání jezdeckých závodů v pronájmu. S ohledem na výše uvedené navrhl, aby odvolací soud změnil napadený rozsudek tak, že žalovaní jsou povinni zaplatit žalobci společně a nerozdílně částku 493 239 Kč se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % od 17. 7. 2014 do zaplacení, a dále náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně a soudem odvolacím.
11. Rovněž 2. žalovaná brojila proti rozsudku soudu I. stupně odvoláním, a to proti výroku III z důvodu nesprávného právního posouzení věci (§ 205 odst. 2 písm. g/ o. s. ř.). Pokud jde o 2. žalovanou, pak soud I. stupně nevyložil, v jakém konkrétním jednání či opomenutí 2. žalované spatřuje porušení povinnosti počínat si tak, aby nedošlo ke škodě na zdraví žalobce ve smyslu § 415 obč. zák., v jakém konkrétním jednání či opomenutí 2. žalované spatřuje porušení Skokových pravidel ČJF a kterého z jejich ustanovení, z čeho dovodil existenci příčinné souvislosti mezi jím tvrzeným protiprávním jednáním či opomenutím 2. žalované a vznikem škody na zdraví žalobce, na základě jakých úvah dospěl ke spoluodpovědnosti žalované na vzniku škody ve výši 50 % a nikoliv například 20 %. Rozsudek soudu I. stupně je nepřezkoumatelný. Odvolatelka namítá, že primární odpovědnost za škodu způsobenou koněm nese majitel koně a spolu s ním osoba, které je kůň svěřen, tedy jezdec, což nyní upravuje ust. § 2933 zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Toto ustanovení občanského zákoníku v době vzniku žalobcova zranění (2012) ještě neplatilo. To však neznamená, že osoba, jíž byl kůň svěřen, neodpovídala za případnou škodu, kterou zvíře způsobilo. Její odpovědnost byla dána ust. § 415 obč. zák. V této souvislosti odkázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 5030/2007, sp. zn. 25 Cdo 1094/2001, sp. zn. 25 Cdo 972/2003. Soud I. stupně se tak odchýlil od dosavadní judikatury Nejvyššího soudu. Poté, co jezdčyně Nikola K. spadla z koně, jí kůň utekl a nikým neovládán a veden jen svými instinkty opustil kolbiště a správnou cestou mířil zpět směrem k opracovišti v hale. Po opuštění kolbiště se kůň dostal do prostoru mezi kolbištěm a opracovištěm umístěným v hale. Takové uspořádání závodiště, kdy mezi opracovištěm a kolbištěm je prostor, v němž se pohybují koně (přicházejí na kolbiště a odcházejí z něho), je obvyklý a ničím nevybočuje ze zavedených standardů. Kůň, byť již bez jezdce, neopustil prostor

vyhrazený k jeho pohybu, ke střetu se žalobcem došlo zde. Žalobce argumentuje, že i v tomto místě se jezdci a koně připravovali na závod, že i zde byla umístěna překážka a jednalo se tedy o opracoviště ve smyslu čl. 201 Skokových pravidel. Odvolatel to popírá a argumentuje, že opracoviště mohlo být jen jedno a to že bylo umístěno uvnitř haly. Tato skutečnost byla uvedena v rozpisu závodů, na opracovišti uvnitř haly se nacházel pověřený funkcionář – stevard (svědkyně Irena H.). Prostor, kde došlo k nehodě, byl prostorem užívaným jezdci k přesunu koní mezi opracovištěm a kolbištěm a k čekání dvojic na vstup do kolbiště, ale i k pohybu jezdců a koní v rámci jezdeckého areálu (např. ke stájovým boxům, přepravníkům koní apod.). Zjištění, zda prostor zranění žalobce byl opracovištěm či nikoliv, má vliv pouze na zodpovězení jediné otázky, zda se žalobce nacházel v tomto prostoru oprávněně. Pokud by se nejednalo o opracoviště, tak přítomnosti žalobce v tomto prostoru nic nebránilo, a to ani kdyby byl divákem. Pokud by se o opracoviště jednalo, pak je nutné dále zkoumat, zda byl žalobce „jezdec, ošetřovatel, trenér, funkcionář nebo odpovědná osoba“. Tyto osoby totiž nejsou diváky, nýbrž účastníky závodů a podle čl. N1 odst. 11 Všeobecných pravidel ČJF se mohou v prostoru opracoviště pohybovat. Soud I. stupně pravděpodobně dospěl k závěru, že prostor mezi kolbištěm a halou byl opracovištěm a současně že žalobce nebyl ani jezdcem, ani ošetřovatelem, ani trenérem, ani funkcionářem, ani odpovědnou osobou, tedy neměl se v tomto prostoru vyskytovat. Takový závěr není správný. Nejednalo se o opracoviště, žalobce nebyl divákem, neboť byl mnohaletým členem České jezdecké federace (od roku 2001), zkušeným jezdcem (od roku 2001), praktikujícím ošetřovatelem, zkušeným cvičitelem (trenérem) a životním partnerem (2012) a dnes manželem (2018) jezdkyň R. H., která se předmětných závodů a dokonce téže soutěže stupně S** se svým koněm BB. C. účastnila (v soutěži rovněž spadla z koně). Tuto jezdkyňi na závodech doprovázel, trénoval ji a ošetřoval jejího koně. Druhá žalovaná neporušila žádnou povinnost stanovenou Všeobecnými nebo Skokovými pravidly České jezdecké federace. Kůň se pohyboval v prostoru k tomu určenému (za to, že nebyl pod dohledem, odpovídá jeho jezdec) a v tomto prostoru se oprávněně vyskytoval i žalobce. Pouze v případě, že by se žalobce nacházel v daném prostoru neoprávněně, přicházelo by v úvahu posouzení, proč jej sem 2. žalovaná vpustila a zda tím neporušila povinnost počínat si tak, aby nedošlo ke škodě na zdraví (§ 415 obč. zák.). V takovém případě 2. žalovaná v souladu s § 420 odst. 3 obč. zák. tvrdí, že zranění nezavinila, neboť nebyla schopna jeho vstupu na toto místo zabránit, žalobce znala jako jezdce, trenéra, ošetřovatele koní a zejména věděla, že je partnerem jezdkyňi soutěžící v téže soutěži stupně S**. Považovat takového člověka za diváka a tvrdit, že mu měla zabránit ve vstupu do tohoto prostoru, je nelogické a nereálné. Pokud žalobce nesměl v daném prostoru být, což 2. žalovaná vyvrací, pak ani nesouhlasí s žalobcovou spoluúčasti pouhých 50 %. Domnívá se, že podíl žalobce na vzniku škody je výlučný. Jednak proto, že se vědomě nacházel na místě, kde se údajně nacházet nesměl, neinformoval žalovanou, že právě v tuto chvíli není oprávněn v prostoru být, protože právě není trenérem a ošetřovatelem koně své partnerky R. H., čímž vědomě porušil předpisy ČJF, ale i proto, že se snažil dobrovolně chytat splašeného koně, a právě toto jeho jednání bylo jedinou příčinou jeho zranění. Pokud by totiž žalobce nevstupoval koni do cesty a nesnažil se jej odchytnout, kůň by pokračoval směrem do haly, neuklouzl by a nezranil žalobce. Za zranění žalobce odpovídá žalobce sám, popř. spolu s ním jezdec koně, který nad ním ztratil kontrolu a umožnil jeho nekontrolovaný pohyb a následné zranění žalobce. Může ale také jít o náhodu, k níž vytvořil svým chováním podmínky žalobce, nikoliv však 2. žalovaná. Odvolatelka navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil tak, že žaloba se zamítá a žalobce je povinen uhradit 2. žalované náklady řízení před soudy obou stupňů.

12. Odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu I. stupně jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, (§ 212 o. s. ř.), ve věci nařídil jednání (§ 214 odst. 1 o. s. ř.), zopakoval důkaz Pravidly ČJF 2012 – Všeobecnými pravidly (čl. 11), Pravidly ČJF 2012–Skokovými pravidly (čl. 201), potvrzením ČJF ze dne 12. 9. 2016 (č. l. 77), výpisem z živnostenského rejstříku v ARES ohledně osoby žalobce (č. l. 9) a dospěl k následujícímu závěru.

13. Zákon č 40/1964 Sb., občanský zákoník byl zrušen zák. č. 82/2012 Sb., občanský zákoník, který nabyt účinnosti dne 1. 1. 2014. Dle ust. § 3028 odst. 1 zák. č. 82/2012 Sb., není-li stanoveno jinak, řídí se ustanoveními tohoto zákona i právní poměry týkající se práv osobních, rodinných a věcných., jejich vznik, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se však posuzují podle dosavadních právních předpisů. Odvolací soud tak shodně se soudem I. stupně postupoval dle dosavadních právních předpisů.
14. Podle ust. § 415 obč. zák. každý je povinen počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví, na majetku, na přírodě a životním prostředí.
15. Podle § 420 odst. 1 obč. zák. každý odpovídá za škodu, kterou způsobil porušením právní povinnosti. Podle odst. 3 tohoto ustanovení odpovědnosti se zproští ten, kdo prokáže, že škodu nezavinil.
16. Předpokladem vzniku obecné odpovědnosti za škodu podle ust. § 420 obč. zák. je protiprávní úkon, tj. jednání, které je v rozporu s objektivním právem (s právním řádem), dále existence škody (majetková újma), příčinná souvislost mezi protiprávním jednáním škůdce a vznikem škody a presumované zavinění. Porušením právní povinnosti je míněn objektivně vzniklý rozpor mezi tím, jak fyzická (či právnická) osoba skutečně jednala (případně opomenula jednat), a tím, jak jednat měla, aby dostála svým povinnostem. Vedle porušení povinnosti zákonné a smluvní zákon ukládá v ust. § 415 obč. zák. obecnou povinnost (tzv. generální prevence) každému počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví, na majetku a na jiných hodnotách. Nedodržení této povinnosti je rovněž porušením právní povinnosti ve smyslu ust. § 420 obč. zák. Dopustila-li se fyzická (právnická) osoba jednání odporující povinnosti počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám (§ 415 obč. zák.), je splněn jeden ze základních předpokladů odpovědnosti za škodu ve smyslu § 420 obč. zák., neboť i samotné jednání v rozporu s ust. § 415 obč. zák. je porušením právní povinnosti. Protiprávní úkon musí být poškozeným prokázán, stejně jako vznik škody a existence příčinné souvislosti (kauzálního nexu) mezi porušením právní povinnosti a vznikem škody. Byly-li tyto předpoklady odpovědnosti poškozeným prokázány, zavinění se předpokládá, avšak za podmínek ust. § 420 odst. 3 obč. zák. se škůdce může odpovědnosti zprostit, jestliže prokáže, že škodu nezavinil. Tato presumpce zavinění se vztahuje jen na zavinění nedbalostní; stačí však, že jsou dány skutečnosti, které svědčí o tom, že jde o nedbalost nevědomou. Škůdce nevěděl, že svým jednáním může poškodit zdraví nebo majetek druhého, či jiné hodnoty, ačkoliv o tom vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 972/2003).
17. Ustanovení § 415 obč. zák. zakotvuje obecnou prevenční povinnost, která se uplatní pro každého a uplatní se i tam, kde se za použití ust. 441 obč. zák. posuzuje míra účasti poškozeného na vzniku škody.
18. Podle čl. 201 bod 1 Skokových pravidel České jezdecké federace pro rok 2012 *kolbiště musí být obraženo. Během soutěže, kdy je v prostoru kolbiště kůň, musí být všechny vchody a východy kolbiště fyzicky uzavřeny.* Odstavec 2, 3 čl. 201 upravuje velikost kolbiště v halách a velikost otevřeného kolbiště. V národních soutěžích může být u vjezdu do kolbiště místo závory použita vhodná zábrana (např. z bezpečně postavené překážky).
19. Podle čl. 201 Pravidel organizační výbor musí zajistit nejméně jedno pracoviště nebo cvičnou plochu dostatečně velkou a tudíž poskytující dobré tréninkové podmínky. Musí zde být umístěna minimálně jedna kolmá a jedna šířková přepážka. Terén musí být vyhovující. Všechny přepážky musí být postaveny obvyklým způsobem a opatřeny červenými a bílými praporky. Praporky mohou být nahrazeny páskou nebo barevně natřeným horním koncem blend nebo stojanů.
20. Podle čl. 11 Všeobecných pravidel přístup na kolbiště a opracoviště je povolen jezdcům, ošetřovatelům, trenérům, funkcionářům a odpovědným osobám. Jejich označení je žádoucí a je uskutečněno rozhodnutím organizačního výboru závodů.

21. Pokud jde o odvolání žalobce, pak odvolací soud přisvědčil závěru soudu I. stupně, že 1. žalovaný, v postavení vlastníka pozemku, za škodu neodpovídá, neboť z jeho strany nelze dovodit porušení prevenční ani jiné zákonné či smluvní povinnosti. Prvý žalovaný nebyl pořadatelem závodu ve sportovním areálu v Praze na Císařském ostrově, soutěže č. 7 – skoková soutěž stupně S ** dne 17. 6. 2012, ve vztahu k němu tak nelze požadovat dodržení Pravidel či dodržení bezpečnostních preventivních opatření, která by zabránila případnému vzniku škody v souvislosti s pořádáním výše označeného závodu. Pokud žalobce namítl, že 1. žalovaný odpovídá za škodu již jen z toho důvodu, že je personálně propojený s 2. žalovanou osobou Ing. M., pak tato námitka je nedůvodná, případné personální propojení je pro posouzení odpovědnosti za škodu irelevantní. Rovněž tak není pro posouzení věci relevantní předložení nájemní smlouvy uzavřené s 2. žalovanou ohledně nájmu pozemku, jehož součástí je hala, kde se nacházelo opracoviště.
22. Soud I. stupně správně rozhodl o náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi žalobcem a 1. žalovaným dle ust. § 142 odst. 1 o. s. ř., nesprávně však stanovil jejich výši. Náklady řízení tvoří odměna za 7 úkonů právní služby po 8 240 Kč dle ust. § 7, § 11 odst. 1 písm. a/, d/, g/, § 12 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu (příprava a převzetí zastoupení, účast u jednání dne 23. 5. 2016, dne 6. 2. 2017, dne 29. 11. 2017, dne 12. 9. 2018, vyjádření ze dne 7. 6. 2016, ze dne 4. 9. 2017,) jeden úkon právní služby ve výši 4 120 Kč dle ust. § 11 odst. 2 písm. f/ cit. vyhl. za účast u jednání, při kterém byl vyhlášen toliko rozsudek, 8 náhrad hotových výdajů po 300 Kč dle ust. § 13 odst. 3 cit. vyhl. a 21 % DPH z odměny a náhrady hotových výdajů ve výši 13 482 Kč dle ust. § 137 odst. 3 cit. vyhl., celkem 77 682 Kč.
23. O náhradě nákladů odvolacího řízení ve vztahu mezi žalobcem a 1. žalovaným bylo rozhodnuto dle ust. § 142 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s ust. § 224 odst. 1 o. s. ř., 1. žalovaný byl v této fázi řízení úspěšný, má tak právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení, které tvoří odměna za jeden úkon právní služby ve výši 8 240 Kč (účast u odvolacího jednání), jedna náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč a 21 % DPH z odměny a náhrady hotových výdajů ve výši 1793,40 Kč, celkem 10 333,40 Kč.
24. Bylo tak na místě zabývat se tím, zda došlo ze strany 2. žalované k porušení prevenční či jiné povinnosti, která by byla v příčinné souvislosti se vznikem škody na straně žalobce.
25. Pokud jde o skutková tvrzení žalobce, pak tvrdí, že 2. žalovaná jednak nezabezpečila vchod na kolbiště, kůň mohl bez omezení vyběhnout ven, neboť vchod na kolbiště nebyl řádně uzavřen a jednak prostor, kde došlo k úrazu, nebyl nijak ohrazen, pořadatel neurčil prostor vymezený pro soutěžící a jejich doprovod a prostor pro diváky, aby byla zajištěna bezpečnost soutěže, v prostoru se nenacházela pořadatelská služba.
26. Pokud jde o Pravidla, pak v čl. 201 je zakotvena povinnost, že „kolbiště musí být ohrazeno“, pokud „je v kolbišti kůň, všechny vchody a východy musí být fyzicky uzavřeny“. Bylo tak třeba nejprve postavit najisto, zda ze strany 2. žalované, jako pořadatele závodu, byl čl. 201 Pravidel ohledně zajištění kolbiště v okamžiku pádu jezdky v den soutěže dodržen. Soud I. stupně v této souvislosti bez dalšího sice hodnotil výpovědi svědků, kteří pád koně viděli (výpověď svědkyně Š., svědka Š. a svědkyně H.), aniž však učinil zjištění, jak konkrétně (jakým způsobem) mělo být kolbiště „uzavřeno“, v této souvislosti nevyložil čl. 201 Pravidel, tedy co je míněno tím, že kolbiště musí být „ohrazeno“ a především co je míněno tím, že „všechny vchody a východy musí být fyzicky uzavřeny“. Dosud tak není zřejmé, zda postačovalo, aby dle čl. 201 Pravidel ve vchodu či východu z kolbiště byla umístěna latka (překážka, bidlo), v kladném případě, v jaké poloze měla být překážka umístěna, zda ve vchodu (východu) měla být umístěna rovně či šikmo (viz znázornění umístění překážky na obrázku vyhotoveném při jednání soudu I. stupně, který je součástí spisu), zda vlevo i vpravo od umístěné latky (překážky) mohl být ponechán vždy volný průchod (ulička) pro průchod koní, tak jak je znázorněno na barevné fotografii č. 2 předložené žalobcem. Konečně zda u vchodu (východu) dle Pravidel měl být přítomen pořadatel. Rovněž

v této souvislosti nevyjasnil, jaká konkrétní forma zabezpečení východu (resp. vchodu) z kolbiště byla v okamžiku pádu jezdkyň z koně L. dne 17. 6. 2012, zda se jednalo o formu zajištění zobrazenou na barevné fotografii č. 2 (překážka ve vodorovné poloze, která není umístěna šikmo a ulička na obou stranách), či tam nebyla žádná forma zajištění. Soud I. stupně se po zhodnocení výpovědí svědků spokojil toliko se závěrem, že kolbiště „nebylo zabezpečeno“, aniž by tento závěr vysvětlil.

27. Následně soud I. stupně uzavřel, že 2. žalovaná porušila prevenční povinnost (§ 415 obč. zák.), lze však přisvědčit odvolatelce, že nevyložil, v čem konkrétně porušení prevenční povinnosti ze strany 2. žalované spočívalo.
28. Soud I. stupně dovodil podíl žalobce na vzniklé škodě v rozsahu 50%, aniž by tento závěr o míře spoluzavinění zdůvodnil. Rovněž se dostatečně nevypořádal s tvrzením 2. žalované, že žalobce se pokusil splašeného koně odchytit, čímž přispěl ke vzniku škody, v této souvislosti hodnotil toliko výpověď svědkyně Š. nikoliv však výpověď svědkyně D.
29. Dále je nutno zdůraznit, že Pravidla výslovně neupravují v čl. 201 a či v jiném článku, že by rovněž opracoviště mělo být „ohrazeno“ či že by všechny vchody a východy, které vedou do opracoviště (případně venkovního opracoviště), musely být fyzicky uzavřeny. Závěr soudu I. stupně, že 2. žalovaná nepostupovala podle Pravidel, pokud jde „o zabezpečení opracoviště“, tak zůstal neobjasněn.
30. S ohledem na výše uvedené odvolací soud rozsudek soudu I. stupně v zamítavém výroku o věci samé (ad I) jako věcně správný dle ust. § 219 o. s. ř. potvrdil, ve výroku o náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi žalobcem a 1. žalovaným (ad II) jej změnil dle ust. § 221a o. s. ř. tak, že jejich výše činí 77 682 Kč, jinak jej v tomto výroku jako věcně správný dle ust. § 219 o. s. ř. potvrdil, ve výrocích III a IV jej dle ust. § 219a odst. 1 písm. b/ o. s. ř. zrušil pro jeho nepřezkoumatelnost vinou nedostatku důvodů a v tomto rozsahu věc vrátil dle ust. § 221 odst. 1 písm. a/ o. s. ř. tomuto soudu k dalšímu řízení.
31. Na soudu I. stupně tak bude, aby nejprve postavil najisto, jakým způsobem dle čl. 201 Pravidel mělo být kolbiště uzavřeno a poté, zda faktický způsob zajištění vchodu (východu) z kolbiště do prostoru, kde došlo dne 17. 6. 2012 k úrazu žalobce, byl v souladu s čl. 201 Pravidel či nikoliv. Teprve poté, kdy tato otázka bude objasněna, bude třeba opětovně zhodnotit svědecké výpovědi a vypořádat se s tím, zda ze strany 2. žalované došlo k porušení čl. 201 Pravidel ohledně zabezpečení kolbiště.
32. I pokud by bylo najisto postaveno, že 2. žalovaná čl. 201 Pravidel neporušila (§ 420 obč. zák.), bude se třeba zabývat tím, zda 2. žalovaná případně neporušila prevenční povinnost (§ 415 obč. zák.) v situaci, kdy byla v postavení pořadatele jezdecké soutěže, kdy v souvislosti s tímto sportem dochází k pohybu koní v prostoru mezi kolbištěm a halou (opracovištěm) a na samotném opracovišti. Neopomene také postavit najisto, zda prostor, kde došlo k úrazu žalobce, byl v den soutěže tzv. venkovním opracovištěm či nikoliv.
33. Žalobce sice tvrdí, že byl v rozhodný den účasten závodů jako divák, ale v řízení bylo prokázáno, že byl od roku 2001 členem České jezdecké federace, do 17. 6. 2012 držitelem jezdecké licence, účastnil se v období roku 2003 - 2012 celkově 43 závodů v disciplíně skoky, nejvyšší obtížnost S** 130 cm, podnikal v oboru činnosti chov zvířat a jejich výcvik, musel tak mít znalost toho, že se nachází v prostoru, kam mají přístup koně, kteří se účastní soutěže a nepochybně si musel být vědom toho, že s tímto sportem jsou spojena určitá rizika (pád jezdce při soutěži a splašení koně). Nelze tak na žalobce pohlížet jako na řadového diváka bez jakýchkoliv znalostí z oblasti jezdeckého sportu, ale diváka plně informovaného, tudíž i za předpokladu, že by ze strany 2. žalované došlo k porušení Pravidel či prevenční povinnosti, bude třeba se zabývat případným podílem žalobce na vzniklé škodě. Konečně bude třeba postavit najisto, zda žalobce se snažil

splašeného koně odchytit, případně šel mu „vstříc“, což by mělo vliv na jeho spoluzavinění na vzniklé škodě.

34. Je-li však ze strany 2. žalované tvrzeno, že žalobce se dne 17. 6. 2012 aktivně účastnil soutěže v jiném postavení (trenér, ošetřovatel koně své přítelkyně apod.), pak bylo-li by toto tvrzení prokázáno, lze usuzovat, že žalobce by byl oprávněn pohybovat se v prostoru, kde k úrazu došlo.
35. Dojde-li případně soud I. stupně k závěru, že by za vzniklou škodu odpovídal krom 2. žalované i žalobce, pak řádně vyloží jeho podíl na vzniklé škodě (§ 441 obč. zák.).
36. Pokud jde o námitku 2. žalované, že za vzniklou škodu odpovídá jezdčynie Nikola K., které byl kůň svěřen s odkazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 5030/2007, sp. zn. 25 Cdo 1094/2001, sp. zn. 25 Cdo 972/2003, pak tato odvolací námitka není důvodná, neboť odkazovaná rozhodnutí se týkají skutkově odlišných situací. V rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 1094/2001 se dovolací soud zabýval tím, že kůň bez doprovodu volně pobíhal na veřejné komunikaci, kdy v příčinné souvislosti s nedostatečným dozorem nad kobyloou ze strany jeho chovatele došlo k dopravní nehodě. V rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 5030/2007 byla řešena skutková situace, kdy chovatel vyjel s koněm na projížďku na veřejné prostranství, kůň se splašil, vběhl na hlavní silnici, kde došlo k dopravní nehodě. Konečně v rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 972/2003 byl skutek vymezen tak, že v důsledku nedostatečného dozoru chovatele se pes podhrabal, unikl z kotce, pohyboval se na veřejné komunikaci a v důsledku střetu s automobilem způsobil škodu. V posuzovaném případě však jezdčynie žádný dozor nezanedbala, koně na veřejné prostranství nevyvedla, toliko se účastnila soutěže v místě k tomu určeném (na kolbišti), nikoliv na veřejném prostranství, koně mimo kolbiště nevyvedla, s jezdeckým sportem (soutěž ve skocích, pořádaná 2. žalovanou) jsou spojena určitá rizika spočívající v pádu jezdce z koně, případně v samotném splašení koně. Jezdkyni tak nelze přičítat jakékoliv porušení preventivní či jiné povinnosti, jako jednoho z předpokladů odpovědnosti za škodu.
37. Soud I. stupně v konečném rozhodnutí o věci samé ve smyslu ust. § 224 odst. 3 o. s. ř. nově rozhodne o náhradě nákladů řízení mezi účastníky navzájem, a to včetně nákladů vynaložených v odvolacím řízení, neopomene rozhodnout i o náhradě nákladů řízení státu (svědečně).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku, a to výroku, pokud jím byl rozsudek soudu I. stupně potvrzen, je přípustné dovolání, které se podává do dvou měsíců od doručení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně, jestliže napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak (§ 237, § 239 a § 240 odst. 1 o. s. ř.), proti výroku, pokud jím byl rozsudek soudu I. stupně zrušen, není dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. k/ o. s. ř.).

Praha 14. března 2019

JUDr. Markéta Wildová v. r.
předsedkyně senátu